

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I 612-07/19-71/01
URBROJ: 517-05-2-19-7

Zagreb, 25. travnja 2019.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava za zaštitu prirode temeljem članka 18. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 93/2016, 104/2016 i 116/2018) i članaka 46. i 48., a u svezi članaka 24. i 45. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/2013 i 15/2018), povodom zahtjeva Hrvatskih voda, Zagreb, Ulica Grada Vukovara 220, za provođenjem ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu i utvrđivanjem uvjeta zaštite prirode za Program poslova održavanja u području zaštite od štetnog djelovanja voda 2019.-2022. za područje Vodnogospodarskog odjela za gornju Savu, donosi

RJEŠENJE

I. Hrvatskim vodama, Zagreb, Ulica Grada Vukovara 220, za Program poslova održavanja u području zaštite od štetnog djelovanja voda 2019.-2022. za područje Vodnogospodarskog odjela za gornju Savu, izdaju se

uvjeti zaštite prirode

za radove uklanjanja naplavina:

A.1. Naplavine mrtvog drveta, srušena ili polegnuta stabla ostavljati u vodotocima gdje god je to moguće, a ukoliko značajno ometaju protočnost vodotoka preporučuje se da se izmjeste/okrenu na način da manje ometaju tok vode te da se uklanjaju iz vodotoka samo gdje je to nužno zbog obrane od poplava.

za radove uklanjanja nanosa:

A.2. Nanos se može uklanjati samo gdje je to nužno, odnosno na odsjecima vodotoka gdje otežava protočnost predstavljajući opasnost za zdravlje i imovinu ljudi, a u protivnom ostavljati korito u prirodnom stanju.

za radove **uklanjanja vegetacije košnjom (trave, i/ili šaša, i/ili trske) i/ili krčenjem (sitnijeg šiblja $\varnothing < 5$ cm i/ili grmlja):**

B.1. Amfibijsku vegetaciju (vegetaciju koja je dijelom godine pod vodom, dijelom izvan vode) ne kositi.

B.2. Obalnu (riparijsku) vegetaciju ne kositi u minimalnoj širini od 2 m uz svaku obalu. Na vodotocima gdje nije moguće ostavljati 2 m obalne vegetacije (npr. zbog uskog inundacijskog pojasa, suženog protjecajnog profila, smanjene propusne moći korita, negativnog utjecaja na rad crpnih stanica, potrebe prolaska radnog stroja), a nužno je njezino uklanjanje, ostavljati najveću moguću širinu uz primjenu mjera B.3. i B.4. Uz poljoprivredne površine radi sprječavanja ispiranja nutrijenata i onečišćujućih tvari obvezno je ostavljanje 2 m obalne vegetacije uz vodotoke.

B.3. Ukoliko je na pojedinom odsjeku vodotoka neophodna košnja obalne i amfibijske vegetacije (npr. zbog opasnosti za zdravlje i imovinu ljudi, osiguranja protočnosti, pristupa vodotoku i sl.) treba ju ograničiti na jednu stranu obale (po mogućnosti onu sa slabije razvijenom vegetacijom, manje izloženu eroziji i sl.), dok rubnu vegetaciju na suprotnoj strani obale treba trajno ostaviti netaknutom kako bi se obnovila prirodna obalna vegetacija. Na strani gdje se krči preporuka je u što većoj mjeri ostavljati stabla i razvijeno grmlje.

B.4. Na dijelu inundacije koji se kosi provoditi rotacijsku (mozaičnu) košnju i/ili krčenje na način da se pojedini segmenti kose u različitim vremenskim razdobljima tako da se gdje god je to moguće uz vodotok na svakih 100 m ostavlja 10 m dužine inundacije nepokošeno. Na 100 m koji se kose ostaviti barem 10% površine nepokošeno u obliku kratkih poteza ili otoka (patches) vegetacije. Preporuka je prilikom krčenja ostavljati u što većom mjeri stabla i razvijeno grmlje.

B.5. Radovi košnje na urbaniziranim područjima i područjima koja se koriste u turističke ili sportsko-rekreativne svrhe mogu se po potrebi izvoditi i više puta godišnje uz, gdje je moguće, ostavljanje barem 10% površine nepokošeno u obliku kratkih poteza ili otoka (patches) vegetacije.

B.6. Košnju inundacija i obala kanala (u nadležnosti Hrvatskih voda) na područjima gdje gnijezde kosci (*Crex crex*) obavljati u razdoblju od 15. kolovoza do 15. ožujka.

B.7. Uvjeti B.1., B.2., B.3., B.4. i preporuke P.1., P.2., P.3. ne odnose se na radove košnje i krčenja sastojina ambrozije (*Ambrosia artemisiifolia* L.; Naredba o poduzimanju mjera obaveznog uklanjanja ambrozije, Narodne novine, broj 72/2007) te grmova čivitnjače (*Amorphia fruticosa* L) kao i sastojina ostalih invazivnih vrsta biljaka koje se trebaju kositi/krčiti po potrebi više puta godišnje.

B.8. Radove uklanjanja vodene vegetacije provoditi samo ako je protočnost vodotoka narušena i postoji opasnost za imovinu i zdravlje ljudi te u slučaju kada to odrede nadležna tijela za zaštitu prirode u svrhu postizanja boljih uvjeta za ciljeve očuvanja ekološke mreže ili općenito stanišnih uvjeta (npr. potreba za košnjom vodotoka kao mjera sprječavanja eutrofikacije).

B.9. Ukoliko je na pojedinom odsjeku vodotoka neophodna košnja vodene vegetacije u koritu provoditi ju na maksimalno 2/3 širine vodotoka te pritom ostavljati netaknutima supstrat, vodenu i močvarnu vegetaciju uz obje strane obale, ukoliko to neće negativno utjecati na protočnost korita i rad crpnih stanica. Prostor koji se kosi u koritu treba pratiti smjer strujanja vode (kod prirodnih vodotoka) ili se izvoditi u sinusoidnim (meandrirajućim) otkosima (u slučaju kanaliziranih vodotoka).

- B.10.** Svu pokošenu vegetaciju treba ukloniti iz vodotoka kako ne bi uzrokovala smanjenje količine kisika u vodi ili začepljenje nizvodnih struktura.
- B.11.** U slučaju kada je u vodotoku razvijena vodena vegetacija stanišnog tipa 3260 Vodeni tokovi s vegetacijom *Ranuncion fluitans* i *Callitricio-Batrachion* zadržati 1/3 do 1/2 ove vegetacije po širini vodotoka.
- B.12.** U iznimnim slučajevima kada je na pojedinom odsjeku vodotoka neophodna košnja obalne vegetacije na obje strane obale, provoditi rotacijsku (mozaičnu) košnju na način da se pojedini segmenti kose u različitim vremenskim razdobljima tako da je u svakom trenutku na pojedinom odsjeku vodotoka u dužini od 100 m ostavljeno barem 30 % obalne vegetacije u širini minimalno 2 m od vode nepokošeno.
- (P.1. Na područjima gdje je to moguće provoditi kasnu košnju u razdoblju od 15. kolovoza kako bi se omogućilo neometano gniježđenje travnjačkih vrsta ptica i odvijanje životnih ciklusa travnjačke vegetacije, leptira te općenito travnjačke faune.*
- P.2. Uz obavezno provođenje uvjeta B.2. preporuka je da se obalna (riparijsku) vegetacija gdje je moguće ostavlja nepokošena u širini 10 m ili šire uz svaku obalu.*
- P.3. Gdje je moguće postaviti što je veću moguću visinu košnje (barem 8 cm od tla).*
- P.4. Gdje je moguće pokošenu travu ostaviti na tlu kroz nekoliko dana kako bi poslužila kao zaklon životinjama dok ne pronađu novo prikladno stanište u okolnim područjima.*
- P.5. Gdje je moguće košnju kanala ne provoditi istodobno na obje strane obale, već naizmjenično (npr. jednu stranu obale pokositi u razdoblju prve košnje, a drugu stranu obale u razdoblju druge košnje). Na taj način će se sačuvati nešto bolje razvijena vegetacija uz barem jednu obalu tijekom pojedinog razdoblja košnje.*
- P.6. Na područjima gdje nije moguće ostavljati 2 m obalne vegetacije nepokošenim iz razloga što se radi o obližnjim privatnim parcelama, nastojati u dogovoru s vlasnikom parcele posaditi autohtono drveće regionalnog područja (johe, vrbe i sl.) u svrhu stabilizacije obale.)*

za radove provedbe selektivne sječe šiblja $\varnothing > 5$ cm i/ili stabala $\varnothing > 10$ cm, (s ili bez uklanjanja i zbrinjavanja panjeva):

- C.1.** Radove uklanjanja drveća i šiblja provoditi samo ukoliko je protočnost vodotoka narušena na način da predstavlja opasnost za zdravlje i imovinu ljudi, a u protivnom ostavljati vegetaciju u prirodnom stanju.
- C.2.** Gdje god je moguće ostvariti potrebnu protočnost samo uklanjanjem visećih grana do visine najvišeg vodostaja te pojedinačnog drveća koje ometa protočnost.
- C.3.** Ukoliko uvjeti C.1. i C.2. nisu dovoljni za ostvarivanje potrebne protočnosti, drveće i šiblje uklanjati samo na jednoj strani obale (onoj sa slabije razvijenom vegetacijom) dok vegetacijski pojas i supstrat na suprotnoj strani obale treba ostaviti netaknutim. Pritom treba provoditi samo nužno uklanjanje u minimalnoj dužini i širini kojima se ostvaruje potreban protok, te u najvećoj mogućoj mjeri ostavljati drveće i šiblje koje ne ometa protok kako bi se sačuvao dio povoljnih staništa i na toj strani obale.
- C.4.** Ukoliko uvjeti C.1., C.2. i C.3. nisu dovoljni za ostvarivanje potrebne protočnosti, krčenje i sječu provoditi minimalnim zahvatima prorjeđivanjem vegetacijskog sklopa na način da se prvenstveno uklanja drvenasta vegetacija promjera manjeg od 20 cm, dok veća stabla treba ostavljati u što većoj mjeri. Pritom treba provoditi samo nužno uklanjanje u minimalnom obimu kojim se ostvaruje potreban protok, te u najvećoj

mogućoj mjeri ostavljati drveće i šiblje koje ne ometa protok, kako bi se postojeći stanišni tipovi očuvali u najvećoj mogućoj mjeri.

C.5. Uklanjanje drvenaste vegetacije obavljati isključivo u razdoblju od 15. kolovoza do 31. ožujka kako bi se izbjeglo razdoblje gniježdenja većine vrsta ptica.

C.6. Zbog zabilježene prisutnosti vodomara na širem području potrebno je zadržati što više obalne vegetacije, a uklanjanje drveća i grmlja obavljati isključivo od 1. rujna do 31. siječnja.

C.7. Stara stabla s pukotinama koja su potencijalno stanište strogo zaštićenih vrsta (npr. šišmiša i ptica dupljašica), maksimalno ostavljati neposječenima, a u slučaju pronalaska strogo zaštićenih vrsta izvijestiti nadležnu javnu ustanovu za zaštitu prirode i ministarstvo nadležno za poslove zaštite prirode te dalje postupati u dogovoru s njima.

C.8. Nakon sječe/rušenja zrelih stabala ostaviti stablo 24 sata na mjestu prije uklanjanja kako bi se omogućilo eventualno prisutnim šišmišima i ostaloj fauni da napusti stablo.

C.9. Na drvenaste invazivne vrste (npr. čivitnjača (*Amorpha fruticosa* L.)) ne odnose se uvjeti C.1. do C.8. ovoga Rješenja, i te se vrste mogu uklanjati po potrebi više puta godišnje.

za radove **uzgoja vegetacije zasijavanjem i sadnjom:**

D.1. Ne koristiti umjetna gnojiva i ostale kemijske tvari za pospješivanje obnove vegetacijskog pokrova kako bi se spriječilo ispiranje štetnih tvari u vodotoke te eutrofikacija vodotoka.

D.2. Po izvođenju radova kojima dolazi do ogoljenja tla na pokosu kanala i u inundaciji pospješiti obnovu vegetacijskog pokrova zasijavanjem i sadnjom isključivo autohtonim biljnim svojstama regionalnog područja.

za radove: **održavanja, odnosno popravaka oštećenja postojećih vodnih i drugih građevina (manji popravci vezani isključivo za vraćanje u operativno stanje postojećih funkcionalnih građevina bez mijenjanja gabarita i tehničkih obilježja predmetne građevine), uspostave zaštite od štetnog djelovanja erozije obnovom regulacijskih gradnji u koritu vodotoka (obnova postojećih gradnji bez mijenjanja gabarita građevine), uspostave funkcionalnog stanja voda obnovom ili izvedbom manjih i jednostavnih vodnih i drugih građevina, uspostave nužne zaštite od štetnog i progresivnog djelovanja erozije izvedbom manjih i jednostavnih regulacijskih gradnji u koritu vodotoka:**

E.1. Razmotriti mogućnost korištenja drugih metoda učvršćivanja obale i zaštite od erozije osim kamena i betona (bio-inženjerske metode) te prilikom izvođenja u što većoj mjeri skratiti poteze na kojima se vrši oblaganje obala kamenom i sličnim materijalima. Ukoliko širina inundacije to omogućuje umjesto direktnog oblaganja obale korita razmotriti postavljanje kamenih deponija na kopnu do granice interventne linije.

E.2. Uklanjanje drvenaste vegetacije u svrhu omogućavanja pristupa radnika i mehanizacije vodnim građevinama svesti na najmanju moguću mjeru, a za pristup koristiti u najvećoj mogućoj mjeri postojeće pristupne putove.

E.3. Po izvedbi radova izvršiti sanaciju prekrivanjem regulacijske građevine (obaloutvrde) zemljom i zasijavanjem.

E.4. Ukoliko je za potrebu izvođenja predmetnih radova uklonjena drvenasta vegetacija i/ili napravljen novi pristupni put, nakon završetka radova na tim lokacijama

provesti sanaciju uklanjanjem pristupnih putova te sadnjom sadnica autohtonih drvenastih vrsta regionalnog područja ili dopuštanjem obnove prirodne vegetacije.

E.5. Ukoliko se tijekom obnove vegetacijskog sklopa pojave invazivne biljne vrste treba ih aktivno uklanjati sve do obnove prirodne drvenaste vegetacije.

E.6. Prilikom radova održavanja brana i drugih građevina na pregradnom mjestu koje ometaju kretanje/migracije slatkovodne faune, odnosno narušavaju kontinuitet ekološkog sustava, dugoročno ih je potrebno prilagoditi na način da se omogući nesmetano kretanje slatkovodne faune (po mogućnosti prilikom većih popravaka/obnove takvih objekata planirati i radove poboljšanja građevina za prirodu; npr. izgradnja kaskada ispod brana, riblje staze i sl. tehničke izvedbe).

E.7. Prilikom izgradnje mostova preko vodotoka, u područjima rasprostranjenosti vidre i dabra, osigurati prohodnost po obali za te vrste (obale vodotoka ispod mosta moraju biti položene).

E.8. Ne oblagati dno vodotoka i pokose već ostavljati prirodni supstrat, a gdje to nije moguće koristiti nevezani kameni nabačaj ili druga tehnička rješenja koja omogućuju vertikalnu komunikaciju vode s podzemljem i okolnim terenom.

za radove **uspostave funkcionalnog stanja voda i vodnih građevina, za vrijeme i/ili neposredno nakon poplava – hitne intervencije:**

H.1. Prije početka radova obavijestiti inspekciju zaštite prirode i nadležnu javnu ustanovu za zaštitu prirode o planiranim intervencijama, te uskladiti planirane radove s njihovim preporukama i sugestijama.

H.2. Po završenim radovima dostaviti izvješće o obavljenim radovima inspekciji zaštite prirode, nadležnoj javnoj ustanovi za zaštitu prirode i ministarstvu nadležnom za poslove zaštite prirode.

Opće mjere:

F.1. Provesti postupak ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu. *(Ukoliko se u prethodnoj ocjeni isključi mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, nije potrebno provoditi glavnu ocjenu prihvatljivosti i, s tim u svezi, nije potrebno izraditi Studiju glavne ocjene.)*

F.2. Najkasnije dva tjedna prije početka radova ili dostavom godišnjeg dinamičkog plana za sve radove (uz obvezu naknadnog obavješćavanja o eventualnim izmjenama) o planiranim radovima obavijestiti inspekciju zaštite prirode i nadležne javne ustanove za zaštitu prirode. Po potrebi omogućiti obilazak terena prije, tijekom i/ili po završetku radova.

F.3. Izraditi fotografsku dokumentaciju područja prije i nakon izvođenja radova, te je na zahtjev dostaviti nadležnoj javnoj ustanovi za zaštitu prirode, inspekciji zaštite prirode i ministarstvu nadležnom za poslove zaštite prirode.

F.4. U slučaju nailaska na ugrožene i zaštićene svojte i njihove nastambe (npr. gnijezda ptica, ostale životinjske nastambe, ozlijeđene ili uginule strogo zaštićene vrste) potrebno je obustaviti radove u blizini nalaza te odmah izvijestiti inspekciju zaštite prirode, nadležne javne ustanove za zaštitu prirode i ministarstvo nadležno za poslove zaštite prirode, te dalje postupati u dogovoru s njima.

F.5. U slučaju uočene nastambe ili brane dabra, potrebno je obustaviti radove u granicama od 200 m uzvodno i nizvodno. Ako je za nastavak radova nužno provesti neku od zabranjenih radnji sa strogo zaštićenim vrstama (namjerno uznemiravanje,

namjerno oštećivanje ili uništavanje područja razmnožavanja ili odmaranja itd.), ishoditi dopuštenje te postupiti po rješenju ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode. U blizini aktivne nastambe dabra nije dozvoljena upotreba teške mehanizacije, a dozvoljeno je kretanje samo manjih skupina radnika.

F.6. U slučaju pronalaska nastambe vidre, potrebno je obustaviti radove u granicama od 100 m uzvodno i nizvodno. Ako je za nastavak radova nužno provesti neku od zabranjenih radnji sa strogo zaštićenim vrstama (namjerno uznemiravanje, namjerno oštećivanje ili uništavanje područja razmnožavanja ili odmaranja itd.), ishoditi dopuštenje te postupiti po rješenju ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode. U blizini aktivne nastambe dabra nije dozvoljena upotreba teške mehanizacije, a dozvoljeno je kretanje samo manjih skupina radnika.

F.7. U slučaju nailaska na kolonije (skupinu aktivnih gnijezda) zaštićenih vrsta ptica (npr. bregunica, pčelarica, kormorana, sive čaplje i drugih) potrebno je obustaviti radove i osigurati zonu mira u granicama 250 m uzvodno i nizvodno do kraja sezone gniježdenja ptica, odmah izvijestiti inspektora zaštite prirode, nadležnu javnu ustanovu za zaštitu prirode i ministarstvo nadležno za poslove zaštite prirode te dalje postupati u dogovoru s njima (Vidi preporuku P.10.). U slučaju štekavca, u cilju sprječavanja uznemiravanja tijekom gniježdenja potrebno je strogo provoditi potpunu zabranu kretanja u radijusu od 500 metara od orlovog gnijezda u periodu od 1. siječnja do 15. srpnja. Radove unutar zone mira moguće je provoditi izvan sezone gniježdenja na način da se ne naruše stanišni uvjeti 100 m uzvodno i nizvodno od kolonija ptica, a za štekavca u radijusu 200 m od gnijezda.

F.8. Provoditi sve mjere zaštite vodotoka od zagađenja. Svaku manipulaciju naftom, naftnim derivatima, uljima i mazivima provoditi samo na mjestima udaljenim od vodotoka uz odgovarajuće mjere opreza.

F.9. Radove održavanja u koritu vodotoka izvoditi u uzvodnom smjeru kako bi se izbjeglo sekundarno uznemiravanje i ugrožavanje faune koja se kreće nizvodno.

F.10. Gdje je moguće, izvoditi radove održavanja na način da se minimalno utječe na dno vodotoka (npr. plovnim bagerima, s kopna pomoću hidrauličkih bagera dugog dohvata, kod košnje u koritu vodenim kosilicama koje ne dotiču dno ili ručnom košnjom).

F.11. Na područjima gdje su ciljevi očuvanja ekološke mreže riblje vrste radove u koritu vodotoka provoditi isključivo u razdoblju od rujna do veljače, izuzev u pastrvskim vodama (mrjestilištima salmonidnih vrsta riba) gdje radove treba provoditi od 1. rujna do 15. listopada.

F.12. Ukoliko se radna mehanizacija korištena u koritu nekog od vodotoka gdje su zabilježene invazivne vrste (*Popis niže) planira premjestiti i koristiti i na drugim vodotocima/odsjecima vodotoka gdje pojedine invazivne vrste (*Popis niže) nisu zabilježene treba:

- Opremu za održavanje očistiti od mulja i vegetacije;
- Provjeriti ima li negdje na stroju zaostalih životinja i/ili vegetacije (školjki, puževa, itd.) te ih ukloniti;
- Dobro oprati kontaminiranu opremu vodom pod visokim tlakom (po mogućnosti vrućom parom pod pritiskom);
- Opremu koja se koristi u vodotocima u kojima su prisutne strane vrste rakova (*Orconectes limosus*, *Pacifastacus leniusculus*, *Procambarus fallax f. virginalis*)

- nakon korištenja je potrebno u potpunosti osušiti kako bi se spriječilo prenošenje račje kuge u vodotoke u kojima strane vrste rakova nisu prisutne;
- (*Popis invazivnih vrsta i njihovo područje rasprostranjenosti:
- bodljibradi rak (*Orconectes limosus*), signalni rak (*Pacifastacus leniusculus*) i mramorni rak (*Procambarus fallax f. virginialis*) - Mura, Drava, Korana, Vuka, Dunav, područje Kopačkog rita, Šoderica
  - raznolika trokutnjača (*Dreissena polymorpha*) - cijeli tok Dunava i Save i manji pritoci, cijeli tok Drave bez pritoka, jezero Jarun kod Zagreba, akumulacija HE Lešće na rijeci Dobri;
  - krupnorebrasta kotarica (*Corbicula fluminea*) - cijeli tok Dunava i manji pritoci, cijeli tok Save s manjim pritocima i jezerima, cijeli tok Kupe i Une s pritocima, te cijeli tok Drave do akumulacija, jezero Savica kod Zagreba;
  - novozelandski glibnjak (*Potamopyrgus antipodarum*) - cijeli tok Drave, akumulacije na rijeci Dravi i tok rijeke Mirne;
  - istočnoazijska bezupka (*Sinanodonta woodiana*) - Dunav i manji pritoci, Sava i manji pritoci i jezera, Drava, Draganići i ribnjak Konopljište, Ilova, Vransko jezero kod Biograda, Karašica, Spačva, Vuka, Vučica, Mrsunja, Londža, Županijski kanal, Orljava, Česma, Pakra, Toplica (Daruvar), kanal Voćin - Drava, Kopački rit, jezero Lapovac (Našice), ribnjak Bajer (Novi Marof), Borza (Topolje) izvor Bistra (Kaptol), kanal Mali Strug (Gornji Varoš)
  - *Dikerogammarus vilosus*, *Hemimysis anomala* - Drava, Dunav i manji pritoci
  - *Dikerogammarus bispinosus*, *Obesogammarus obesus*, *Jaera istri*, *Lymnomyia benedeni*, *Katamysis warpachowskyi* - Dunav i manji pritoci
  - *Dikerogammarus haemobaphes* - Dunav i manji pritoci, rijeka Sava nizvodno od ušća Une
  - *Chelicorophium curvispinum* - Drava, Dunav i manji pritoci, rijeka Sava nizvodno od ušća Une
  - *Myriophyllum heterophyllum* - jezero Desne
  - *Elodea canadensis* - Sava, Mura, Drava, Lonja, manje stajačice i tekućice istočne Hrvatske
  - *Elodea nuttallii* - Kopački rit, Drava kod Varaždina i Čakovca
  - *Echinogammarus ischnus* - Drava nizvodno od Donjeg Miholjca, Dunav (Batina, Borovo, Ilok).
- Ovo je je opća mjera koja se odnosi **na sve radove** iz predmetnog Programa bez obzira što nije navedena uz pojedine radove u samoj Stručnoj podlozi (u Privitku)
- F.15.** Ne izvoditi radove u razdoblju od početka ožujka do početka listopada radi mrijesta i prisutnosti ličinki velikog panonskog vodenjaka (*Triturus dobrogicus*) i/ili velikog vodenjaka (*Triturus carnifex*) u povremenim i stalnim stajaćicama i sporotekućim vodotocima. Prilikom izvođenja radova u vremenu kada su radovi dopušteni izvoditi ih na način da se očuvaju vodena i vlažna staništa, posebice mala vodna tijela poput lokvi, kanala, iskopa šljunka, jaraka uz ceste i sl. (ne zatrpavati ih, izbjegavati kretanje mehanizacije izvan pristupnih putova, očuvati vodi režim i sl.).
- F.16.** Ne izvoditi radove u razdoblju od početka travnja do kraja kolovoza radi mrijesta i prisutnosti ličinki crvenog mukača (*Bombina bombina*) u vodenim staništima (jezera, bare, močvare, lokve, izvori, retencije, kanali, šljunčare, kolotrazi). Prilikom izvođenja radova u vremenu kada su radovi dopušteni izvoditi ih na način da se očuvaju navedena staništa (ne zatrpavati ih, izbjegavati kretanje

mehanizacije izvan pristupnih putova, očuvati vodi režim, ne zadirati u sediment na dnu vodnog tijela, očuvati obale blagog pokosa i sl.) s obzirom da jedinke mogu hibernirati u mulju na dnu lokvi od kraja rujna ili listopada do kasnog ožujka ili travnja.

F.17. Ne izvoditi radove u razdoblju od početka travnja do kraja rujna radi mrijesta i prisutnosti ličinki žutog mukača (*Bombina variegata*) u povremenim i stalnim vodenim staništima (jezera, bare, močvare, lokve, izvori, retencije, kanali, šljunčare, kolotrazi, potoci, rijeke). Prilikom izvođenja radova u vremenu kada su radovi dopušteni izvoditi ih na način da se očuvaju navedena staništa (ne zatrpavati ih, izbjegavati kretanje mehanizacije izvan pristupnih putova, očuvati vodni režim, očuvati obale blagog pokosa i sl.).

F.18. Ne izvoditi radove u razdoblju od sredine veljače do sredine srpnja radi mrijesta i prisutnosti ličinki lombardijske smeđe žabe (*Rana latastei*) u sporoprotocnim i gotovo stajaćim vodenim tijelima, sporijim dijelovima meandrirajućih potoka i rječica, poplavnim šumama. Prilikom izvođenja radova u vremenu kada su radovi dopušteni izvoditi ih na način da se očuvaju navedena staništa (ne zatrpavati ih, izbjegavati kretanje mehanizacije izvan pristupnih putova, očuvati vodni režim, očuvati obale blagog pokosa i sl.).

F.19. Zbog utvrđene prisutnosti slatkovodnih deseteronožnih rakova ostavljati što više obalne i vodene vegetacije, drveća i šiblja uz rub korita kako bi se očuvala povoljna staništa i postojeća zasjenjenost vodotoka.

F.20. Zbog utvrđene prisutnosti ugrožene vrste leptira močvarna riđa (*Euphidrias aurinia*) i/ili kiseličin vatreni plavac (*Lycaena dispar*) svake godine provoditi košnju samo na jednoj trećini inundacijskog područja. Inundacijsko područje potrebno je podijeliti u tri uzdužna pojasa uz tok rijeke koji će se kositi rotacijski, odnosno svaki pojas smije se pokositi svake treće godine.

F.22. Zbog utvrđene prisutnosti kockavice (*Fritillaria meleagris*), ugrožene vrste zaštićene Zakonom o zaštiti prirode, ne izvoditi radove tijekom ožujka i travnja, a izvođenjem radova ne smije se poremetiti hidrološki režim okolnih vlažnih staništa.

F.23. Zbog utvrđene prisutnosti leptira veliki livadni plavac (*Maculinea telejus*) i kiseličin vatreni plavac (*Lycaena dispar*) inundaciju ne kositi u razdoblju od početka lipnja do sredine rujna. Izvođenjem radova ne smije se poremetiti hidrološki režim okolnih vlažnih i cretnih staništa.

F.24. Po izvođenju radova kojima dolazi do ogoljenja tla na pokosu kanala i u inundaciji pospješiti obnovu vegetacijskog pokrova zasijavanjem i sadnjom. Sadnju drveća obavljati isključivo autohtonim vrstama regionalnog područja.

F.25. Zbog utvrđene prisutnosti ugrožene vrste leptira močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*), radove košnje u inundaciji vršiti nakon 15. rujna.

F.26. Zbog utvrđene prisutnosti ugrožene vrste leptira močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*), radove košnje u inundaciji vršiti nakon 15. rujna rotacijskom košnjom na 1/3 površine svake tri godine.

F.27. Zbog utvrđene prisutnosti ugrožene vrste leptira zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*), radove košnje u inundaciji vršiti do 15. lipnja ili nakon 15. rujna.

F.28. Zbog utvrđene prisutnosti ugrožene vrste leptira veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), radove košnje u inundaciji vršiti do 15. lipnja ili nakon 15. rujna.

(P.7. Preporučuje se radove ne provoditi od 01. ožujka do 01. srpnja zbog mrijesta vodozemaca.

P.8. Preporučuje se kod izrade planova upravljanja pojedinim slivovima predvidjeti načine zaštite od visokih vodnih valova po principu "više prostora za rijeke" - npr. prirodne retencije poput Odranskog polja i Lonjskog polja te odmicanjem nasipa od vodotoka.

P.9. Preporuka je radove u koritu izvoditi u razdoblju od 15. kolovoza do 31. ožujka kako bi se omogućilo neometano gniježđenje ptica.

P.10. Preporuka je da se u suradnji s javnim ustanovama na kartografskim prikazima utvrde posebno značajne dionice na kojima će prethodno biti izvršen stručni pregled od strane ornitologa kako bi se utvrdile lokacije kolonija i gnijezda zaštićenih vrsta ptica, te se također izbjeglo naknadno prekidanje radova ili eventualne greške.

P.11. Preporučuje se uz poljoprivredne površine održavati obalni vegetacijski pojas u širini barem 2-3 m, te ukoliko ne postoji obnoviti vegetaciju sadnjom autohtonim vrstama regionalnog područja kako bi se spriječilo ispiranje nutrijenata i onečišćujućih tvari s poljoprivrednih površina te tako popravila i očuvala povoljna kvaliteta vode.

P.12. Prilikom izvođenja radova izbjegavati kretanje mehanizacije po vlažnim staništima i očuvati sve veće lokve na području ili u blizini zahvata u prirodnom stanju.)

II. Za sljedeće radove ne izdaju se uvjeti zaštite prirode niti se provodi ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu:

- radovi koji se odnose na rukavce i mrtvice,
- radovi na lokalitetima u blizini cretnih staništa (svi lokaliteti na kojima su rasprostranjeni stanišni tipovi cretova NKS C.1),

III. Za tipske radove 10.1. i 10.2. koji se odnose na izgradnju novih vodnih građevina (uglavnom obaloutvrda, pera, pregrada, brzotoka i sl.) i tipske radove 9.1. koji se odnose na izvedbu novih vodnih građevina, prema Popisu tipskih vrsta radova iz Privitka, **ne izdaju se uvjeti zaštite prirode** (za navedene tipske radove sukladno Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (Narodne novine, broj 61/2014 i 3/2017), Prilogu III., provodi se postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš u sklopu kojeg se provodi postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu; preporuka je da se za te tipske radove postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš provede za više zahvata/radova na istom vodnom tijelu zajedno).

IV. Uz ugradnju/uvrštavanje i poštivanje uvjeta iz točke I. ovog Rješenja, Program poslova održavanja u području zaštite od štetnog djelovanja voda 2019.-2022. za područje Vodnogospodarskog odjela za gornju Savu, osim radova iz točaka II. i III. ovoga Rješenja, **prihvatljiv je za ekološku mrežu.**

V. Ovo Rješenje izdaje se za razdoblje 2019.-2022. godine, odnosno do ishoda rješenja za Program poslova održavanja u području zaštite od štetnog djelovanja voda za područje Vodnogospodarskog odjela za gornju Savu 2022.-2025. godine.

Obrazloženje

Hrvatske vode, Zagreb, Ulica Grada Vukovara 220, obratile su se Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, Upravi za zaštitu prirode, zahtjevom 325-02/19-01/0000005, URBROJ: 374-1-4-19-3 zaprimljenim 04. siječnja 2019. godine u ministarstvu, za ocjenom prihvatljivosti za ekološku mrežu i utvrđivanjem mjera i uvjeta zaštite prirode za Program poslova održavanja u području zaštite od štetnog djelovanja voda 2019.-2022. za područje Vodnogospodarskog odjela za gornju Savu. Uz zahtjev je priložen CD s predmetnim Programom (Stručna podloga za ocjenu planskog dokumenta u postupku ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu: Program poslova održavanja u području zaštite od štetnog djelovanja voda 2019.-2022. za područje Vodnogospodarskog odjela za gornju Savu; Hrvatske vode, VGO za gornju Savu i Sektor zaštite od štetnog djelovanja voda, Zagreb, prosinac 2018.). Uprava za zaštitu prirode Ministarstva zaštite okoliša i energetike dopisom KLASA: UP/I 612-07/19-71/01, URBROJ: 517-05-2-19-2 od 07. siječnja 2019. godine zatražila je sukladno članku 48. stavku 3. Zakona o zaštiti prirode od Hrvatske agencije za okoliš i prirodu mišljenje o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja predmetnog Programa na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Zaključkom KLASA: UP/I 612-07/19-71/01, URBROJ: 517-05-2-19-4 od 1. travnja 2019. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike je zatražilo od Hrvatskih voda nadopunu predmetnog zahtjeva. Hrvatske vode dopunile su svoj zahtjev dopisom KLASA: 325-02/19-01/0000005, URBROJ: 374-1-4-19-23 od 10. travnja 2019. godine. Budući je Hrvatska agencija za okoliš i prirodu ukinuta Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 118/2018), a njezine poslove i djelatnike preuzelo Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, internim dopisom Ministarstva zaštite okoliša i energetike KLASA: 612-07/19-30/05, URBROJ: 427-07-3-19-28 od 23. travnja 2019. godine, zaprimljenim u Upravi za zaštitu prirode istog ministarstva 25. travnja 2019. godine, dostavljeno je traženo mišljenje s prijedlogom uvjeta zaštite prirode za predmetni Program.

Članak 24. stavkom 2. Zakona o zaštiti prirode propisano je da se ocjena prihvatljivosti provodi se za strategiju, plan, program ili zahvat, kao i za svaku izmjenu i/ili dopunu strategije, plana, programa ili zahvata, koja sama ili s drugim strategijama, planovima, programima ili zahvatima može imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Člankom 45. Zakona propisano je da se ocjena prihvatljivosti strategija, planova i programa provodi tijekom izrade nacrtu prijedloga strategije, plana i programa, a prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak donošenja. Člankom 46. Zakona propisano je da ministarstvo provodi ocjenu prihvatljivosti za strategije, planove i programe koji se pripremaju i/ili

donose na državnoj razini. Člankom 48. Zakona propisano je postupak ocjene prihvatljivosti strategija, plana i programa za ekološku mrežu, koji uključuje podnošenje zahtjeva, sadržaj zahtjeva, traženje mišljenja o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja strategije, plana ili programa na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te da u slučaju ako se radi o strategiji, planu ili programu u čijem se obuhvatu nalaze zaštićena područja, strogo zaštićene divlje vrste i/ili ugroženi i rijetki stanišni tipovi za koje nisu izdvojena područja ekološke mreže, navedeno mišljenje sadrži i prijedlog uvjeta zaštite prirode.

Razmatrajući predmetni zahtjev sa stanovišta zaštite prirode te imajući u vidu njegovu svrhu i značaj te hitnost izvođenja radova Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava za zaštitu prirode, sukladno članku 48. stavku 5. Zakona o zaštiti prirode, nalazi da je zahtjevu Hrvatskih voda potrebno udovoljiti pa je riješilo kao u izreci, tj. Predmetni program ocijenilo prihvatljivim za ekološku mrežu te za njega izdalo uvjete zaštite prirode. Uvjeti zaštite prirode označeni su slovo-brojčanim oznakama i potrebno ih je pridružiti uz pojedine radove iz Programa, a slovom „P“ označene su preporuke (u zagradi).

Uputa o pravnom lijeku

Ovo je Rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog Rješenja.

Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na ovo Rješenje ne naplaćuje se prema članku 9. stavku 2. točki 30. Zakona o upravnim pristojbama (Narodne novine, broj 115/2016).

Privitak:

1. CD: Stručna podloga za ocjenu planskog dokumenta u postupku ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu - Program poslova održavanja u području zaštite od štetnog djelovanja voda 2019.-2022. g.; Hrvatske vode, VGO za gornju Savu i Sektor zaštite od štetnog djelovanja voda, Zagreb, prosinac 2018., Prijedlog mjera zaštite za Program poslova održavanja u području zaštite od štetnog djelovanja voda 2019.-2022. g. za područje VGO za gornju Savu i Popis tipskih vrsta radova s pridruženim tipskim mjerama zaštite prirode

Dostavlja se:

1. Hrvatske vode, Ul. Grada Vukovara 220, 10 000 Zagreb (Pr. s povratnicom; s Privitkom)
2. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Radnička c. 80/7, 10 000 Zagreb (bez Privitka)
3. Državni inspektorat, inspekcija zaštite prirode, Šubićeva 29, 10 000 Zagreb (s Privitkom)
4. U spis predmeta, ovdje

